

HJELMELAND
KOMMUNE

Eigarskapsmelding 2021 - 2024

**For ei betre og meir effektiv forvaltning av
kommunen sine eigarinteresser.**

Godkjent av kommunestyret sak 036/21

Innholdsliste

1. INNLEIING.....	4
2. SELSKAPSFORMER	5
2.1. Kommunale foretak.....	5
2.2. Vertskommune.....	5
2.3. Interkommunalt politisk råd	6
2.4. Kommunalt oppgåvefelleskap	6
2.5. Interkommunalt selskap (IKS)	7
2.6. Aksjeselskap (AS).....	8
2.7. Stiftelse.....	8
2.8. Samvirkeforetak/andelslag.....	9
2.9. Andre organisasjonsformer	9
2.10. Oppsummering.....	9
3. KOMMUNEN SINE MOTIV FOR Å OPPRETTE EIT SELSKAP	10
3.1. Finansielt motivert eigarskap	10
3.2. Politisk motivert selskap.....	10
3.3. Effektivisering av tenesteproduksjon.....	10
3.4. Samfunnsøkonomiske motiv	10
3.5. Regionalpolitisk posisjonering.....	10
3.6. Blandingsføremål.....	10
4. REGLAR FOR EIGARSTYRING	11
5. OVERSIKT OVER SELSKAP KOMMUNEN HAR EIGARINTERESSER I.....	13
5.1. Aksjeselskap.....	13
5.1.1. LYSE AS.....	14
5.1.2. Avanti Ryfylke AS	15
5.1.3. Allservice Holding AS.....	16
5.1.4. Reisemål Ryfylke AS	17
5.1.5. Kommunekraft AS.....	18
5.1.6. Blue Planet AS	19
5.2. Interkommunale selskap	20
5.2.1. Ryfylke IKS	20
5.2.2. IVAR IKS	21
5.2.3. Rogaland Revisjon IKS.....	22
5.2.4. Interkommunal Arkiv i Rogaland IKS.....	23
5.3. Kommunalt oppgåvefelleskap	24
5.3.1. Ryfylke friluftsråd kommunalt oppgåvefelleskap.....	24
5.3.2. Ryfylke IT-samarbeid kommunalt oppgåvefelleskap	25

5.4. Andre selskap og samarbeid.....	26
5.4.1. Vertskommunesamarbeid.....	26
5.4.2. Stiftingar	26

* Kap. 5 behandla i kommunestyret 24.2.2022

1. INNLEIING

Kommunane har, innafor rammene av lovverket, stor fridom til å organisere tenestane slik dei finn det mest hensiktsmessig. Tenestane kan organiserast som ein del av kommunen, eller som sjølvstendige rettssubjekt. Når tenesteproduksjonen vert halde innafor den kommunale organisasjonen, gjeld styringssystemet som følger av kommunelova. All avgjerdsmynde er då i utgangspunktet lagt til kommunestyret, men kan delegerast til underliggande organ og til administrasjonen.

Kommunane kan og velje å legge delar av verksemda i selskap. Føremålet med dette kan vera fleire og ulike, som at ein ønsker å løysa oppgåver saman med andre kommunar, eller andre offentlege eller private aktørar. I nokre tilfelle kan det vera hensiktsmessig å etablere selskap for å avgrensa økonomisk risiko. Fleire offentlege selskapsdanningar er grunngeve ut frå naturlege monopolsituasjonar, som til dømes innafor kraftsektoren.

Når delar av den kommunale verksemda leggst i eigne rettssubjekt, som aksjeselskap eller interkommunale selskap, må styringssystema følgje den lovgivinga som gjeld for den aktuelle selskapsforma. Kommunestyret si styring av selskapet må utførast i selskapet sitt eigarorgan. Ansvar for at oppgåvene vert utført i tråd med regelverket ligg likevel til kommunestyret.

At verksemder eller tenester skilles ut og leggst i eigne selskap inneber at vilkåra for folkevald styring og kontroll endrast. Slik desse selskapa er organisert, skal dei styrande organa i selskapa ha stor grad av fridom til å driva verksemda. Lovverk og vanlege normer for god selskapsstyring sett grenser for kor mykje kommunane som eigar av slike selskap, kan og bør involvere seg i verksemda.

Etter kommunelova § 26-1 skal kommunestyret minst ein gong i valperioden vedta ei eigarskapsmelding. Meldinga skal innehalde:

- a) Kommunen sine prinsipp for eigarstyring
- b) Ei oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre verksemder som kommunen har eigarinteresser eller tilsvarande interesser i
- c) Kommunen sine føremål med eigarinteressene

Kapittel 2 i dette dokumentet inneheld ein gjennomgang av dei viktigaste selskapsformene og rammevilkåra for desse. I denne samanhengen er også interkommunalt samarbeid etter kommunelova teke med. Kapittel 3 har ein gjennomgang av kommunen sine motiv for å danne eit selskap. I kapittel 4 kjem kommunen sine reglar for eigarstyring. Kapittel 5 har ei oversikt over selskapa kommunen har eigarinteresser eller tilsvarande i.

Denne eigarskapsmeldinga reviderast og behandlast på nytt i løpet av første heile året i ny kommunestyreperiode. Kwart år skal det imidlertid leggst fram ein rapport med oversikt over kommunen sitt eigarskap og resultat frå selskapa målt opp mot føremålet med eigarskapet, jf. kap. 5 i meldinga.

2. SELSKAPSFORMER

I dette kapittelet går me gjennom dei viktigaste formene for selskap, samt organiseringar av samarbeid etter kommunelova. Organiseringar som var lovlege etter den førre kommunelova, men som ikkje er vidareført i den nye, vert nemnd kort.

2.1. Kommunale foretak

Kommunale foretak (KF) opprettast med heimel i kommunelova kap. 9. Juridisk sett er eit KF ein del av kommunen og ikkje eit eige rettssubjekt. Organisasjonsformen er eigna til å skape noko større grad av sjølvstende for verksemder i kommunen, men kan ikkje nyttast til interkommunal samarbeid.

Eit KF skal ha eit styre oppnemnt av kommunestyret. Same organ skal fastsette vedtekter. KF'et skal ha ein dagleg leiar som rapporterer til styret. Sjølv om eit KF er ein del av kommunen, har ikkje rådmannen instruksjons- eller omgjeringsmynde innafor styret sitt område, men han kan pålegge dagleg leiar å utsette iverksetting av saker inntil kommunestyret har behandla dei.

Eventuelle tilsette er formelt tilsett i kommunen. Kommunen heftar vidare fullt ut for selskapet sine forpliktelsar og rekneskapen inngår som del av kommunen sin rekneskap. KF er forplikta til å etterleve forvaltningslova og offentleglova når det gjeld saksbehandling og offentleg innsyn.

Ansvar for foretaket ligg i utgangspunktet hos styret, men kommunestyret kan sikre fortsatt kontroll over konkrete område gjennom å avgrense styret sine fullmakter. Sidan KF'et er ein integrert del av kommunen sin økonomi, er det naturleg at løpande rapportering skjer som ein del av den ordinære rapporteringa til politisk nivå.

Organisasjonsmodellen nyttast gjerne i litt større kommunar når dei skal drive verksemd som skal ivareta både forretningsmessige og samfunnsmessige omsyn, og der det skapast inntekter som skal tilbake til føremålet (til dømes vatn og avlaup, renovasjon, kino). Hjelmeland kommune har ingen kommunale foretak.

2.2. Vertskommune

Vertskommunesamarbeid er heimla i kommunelova kap. 20. Modellen er eigna når to eller fleire kommunar ønsker å samarbeide om lovpålagte oppgåver og utøving av offentleg mynde. Det er berre kommunar som kan samarbeide på denne måten.

Kommunelova gir rammer for to former for samarbeid, administrativt vertskommunesamarbeid (§ 20-2), og vertskommunesamarbeid med felles folkevald nemnd (§ 20.3). Felles for desse er at det skal ligge ein skriftleg avtale til grunn for samarbeidet, og det er formelle krav til kva denne skal innehalde (§ 20-4).

Administrative vertskommunesamarbeid inneber at vertskommunen skal utføre oppgåver og treffe avgjersler etter delegert mynde frå samarbeidskommunane i enkeltsaker som ikkje er av prinsipiell betydning. Formelt skjer dette ved at kommunestyra i samarbeidskommunane instruerer rådmennene til å delegere fullmakt til rådmannen i vertskommunen. Den folkevalde styringa vert ivareteke av politiske organ i vertskommunen, men samarbeidskommunane kan gi vertskommunen instruks om utøving av den delegerte mynden i saker som berre gjeld samarbeidskommunen eller innbyggjarane der.

Vertskommunesamarbeid med felles folkevald nemnd inneber at kommunane oppretter ei felles nemnd hos vertskommunen med minimum 2 deltakarar frå kvar kommune. Deltakarkommunane kan delegere til nemnde mynde til å gjere vedtak også av prinsipiell betyding. Det skal skje ved at kommunestyra sjølv delegerer same kompetanse til nemnda. Nemnda kan vidaredelegere mynde til å gjere vedtak i enkeltsaker eller typer saker som ikkje er av prinsipiell betyding til vertskommunen sin administrasjon.

Samarbeidsmodellen gjer at ansvaret for å løyse oppgåver og treffe avgjersler overførast frå ein kommune til ein annan, men det vert ikkje oppretta noko eige rettssubjekt. Oppgåvene innpassast i vertskommunen sin organisasjon, og eventuelt tilsette overførast til vertskommunen etter prinsippa om overdragelse av verksemd. Vidare oppfølging av rekneskap og rapportering skjer som del av vertskommunen sine system for styring og kontroll. Mellom anna er det kontrollutvalet i vertskommunen som fører kontroll med oppgåvene på vegne av alle samarbeidskommunane. Forvaltnings- og offentleglova gjeld på same måte for saksbehandling og offentleg innsyn.

Vertskommunesamarbeid kan oppløysast med øyeblikkeleg verknad dersom alle deltakarane er samde om det. Elles kan oppseingstid avtalast i samarbeidsavtala.

Vertskommunesamarbeid etter § 20-2 (administrative) vert gjerne brukt som overbygging for samarbeid om administrative tenestar (som lønn og rekneskap), NAV, barnevern og tilsvarande. Hjelmeland kommune er mellom anna med i vertskommunesamarbeid på følgjande område:

- Skjenke- og salskontroll alkohol, tilsyn etter tobakksskadelova (Sauda er vertskommune)
- Ryfylke legevakt (Stavanger er vertskommune)
- Godkjenning og forvaltning av bestandsplanområde og bestandsplan for hjort i Hjelmeland og Strand (Hjelmeland er vertskommune)
- Krisesenter (Stavanger er vertskommune)

Samtlege samarbeid er organisert som administrative vertskommunesamarbeid.

2.3. Interkommunalt politisk råd

Etter kommunelova kap. 18 kan to eller fleire kommunar eller fylkeskommunar saman opprette eit interkommunalt politisk råd. Rådet kan behandle saker som går på tvers av kommune- eller fylkesgrenser, men kan ikkje gis mynde til å gjere enkeltvedtak (§ 18-1). Likevel kan rådet gis mynde til å gjere vedtak om interne forhold i samarbeidet og til å forvalte tilskotsordningar.

Det skal gjerast ei skriftleg avtale mellom partane som dannar rådet (§ 18-4). Avtala skal vedtakast av alle kommunestyrer/fylkesting som deltek i samarbeidet. Der skal det mellom anna stå om rådet er eit eige rettssubjekt. Representantskapet er det øvste organet i eit interkommunalt politisk råd (§ 18-3). Samtlege deltakarar i rådet skal vera representert med minst eitt medlem i representantskapet. Representantskapet kan bestemme at det skal opprettast eit styre til styring av rådet.

Den enkelte deltakar i eit interkommunalt politisk råd har uavkorta økonomisk ansvar for sin del av rådets forpliktelsar (§ 18-2).

2.4. Kommunalt oppgåvefelleskap

To eller fleire kommunar eller fylkeskommunar kan saman opprette eit kommunalt oppgåvefelleskap for å løyse felles oppgåver. Organisasjonsformen er heimla i kommunelova kap. 19, og er tilpassa samarbeid om felles kommunale oppgåver.

Det skal gjerast ei skriftleg avtale mellom partane som deltek i oppgåvefelleskapet (§ 19-4) Avtala skal vedtakast av alle kommunestyre/fylkesting i deltakarkommunane. Der skal det mellom anna stå om felleskapet er eit eige rettssubjekt. Representantskapet er det øvste organet i eit kommunalt oppgåvefelleskap (§ 19-3). Samtlege deltakarar i rådet skal vera representert med minst eitt medlem i representantskapet. Representantskapet kan bestemme at det skal opprettast eit styre til styring av fellesskapet.

Den enkelte deltakar i eit oppgåvefelleskap har uavkorta økonomisk ansvar for sin del av fellesskapet sine forpliktelsar (§ 19-2).

Hjelmeland kommune er med i Ryfylke IT-samarbeid, kommunalt oppgåvefelleskap.

2.5. Interkommunalt selskap (IKS)

Interkommunale selskap har heimel i lov om interkommunale selskap (IKS-lova), jf. kommunel. § 17-1, og er meint som ein organisasjonsmodell for offentleg oppgåveløysing med eit visst forretningsmessig preg. Eit IKS er eige rettssubjekt og både rettsleg og økonomisk skilt frå deltakarkommunane. Det er berre kommunar, fylkeskommunar og andre IKS som kan vera deltakarar i eit IKS.

Det skal opprettast ei skriftleg selskapsavtale for alle IKS (§ 4). Det er kommunestyra som skal vedta avtala (representantskapet i IKS som er deltakar) og eventuelle endringar i denne.

Deltakarkommunane har ubegrensa ansvar for ein viss prosentdel eller brøk av selskapet sine forpliktelsar (IKS-lova § 3). Selskapet er eige rettssubjekt, men kan berre ta opp lån dersom det er opna for det i selskapsavtala. Avtala skal i så fall bestemme ei øvre låneramme.

Det øvste styringsorganet i eit IKS er representantskapet (§ 6). Alle deltakarar skal ha minst eitt medlem i representantskapet. Medlem skal vera oppnemnt av kommunestyret, som har instruksjonsrett ovanfor sine representantar.

Eit IKS skal også ha eit styre (§ 10). Medlemmer vert oppnemnt av representantskapet, som også vel styreleiar og nestleiar dersom ikkje anna er bestemt gjennom selskapsavtala.

Vidare skal eit IKS ha ein dagleg leiar som står for den daglege leiinga av selskapet i tråd med dei retningslinjer og pålegg styret gir. Eventuelt øvrige tilsette har selskapet som arbeidsgjevar.

Gjennom føresegnene i selskapsavtala har deltakarkommunane i utgangspunktet relativt stor innflytelse over styringa i selskapet, i alle fall samanlikna med eit AS. Det økonomiske ansvaret er også større for deltakarkommunar i eit IKS, noko som gjenspeiler den auka moglegheita for å påverke.

Hjelmeland kommune er deltakar i ei rekke IKS, mellom anna:

- IVAR IKS
- Rogaland Revisjon IKS
- Interkommunal Arkiv i Rogaland IKS
- Ryfylke IKS

2.6. Aksjeselskap (AS)

Aksjeselskap er regulert gjennom lov om aksjeselskap (aksjelova). Denne er ikkje spesielt tilpassa offentleg verksemd, men for verksemdar der føremålet er å skape inntekter og overskot. Samstundes er det ein av få organisasjonsmodellar der både private og offentlege kan delta. Lova setter ikkje grenser for kven som kan vera eigar, og selskapsmodellen gir difor moglegheit for fleksibilitet på eigarsida.

Aksjelova gir ganske klare reglar for korleis eit aksjeselskap skal organiserast. Det skal vera eit stiftingsdokument med vedtekter (al. § 2-1). Lova oppstiller dessutan minstekrav til både stiftingsdokumentet (§ 2-3) og vedtektene (§ 2-2).

Eigarane sitt økonomiske ansvar er avgrensa til den innskotne aksjekapitalen. Eit AS er eige rettssubjekt, der dei tilsette har selskapet som arbeidsgjevar og dagleg leiar som øvste administrative leiar.

Det øvste styringsorganet i eit AS er generalforsamlinga, der alle eigarar har rett til å delta. Kommunestyret oppnemner kommunen sine representantar, og har instruksjonsrett ovanfor desse.

Eit AS skal også ha eit styre som har ansvaret for forvaltninga av selskapet og skal sørge for ei tilfredsstillande organiseringa av verksemda, slik at selskapet vert drifta i samsvar med eigarane sitt føremål og innafor lovverket.

Hjelmeland kommune er medeigar i fleire AS, som til dømes:

- Lyse AS
- Avanti Ryfylke AS
- Kommunekraft AS

2.7. Stiftelse

Stiftelser er regulert i stiftelseslova. Organisasjonsforma skiller seg frå andre selskapsformer ved at den ikkje har nokre eigarar eller deltakarar, den er sjølvvegande.

Kommunar kan opprette ein stiftelse aleine eller saman med andre offentlege og/eller private verksemdar. Stiftelseslova gir reglar for korleis dette kan skje, mellom anna gjennom minstekrav til vedtekter. Stiftelsar skal elles ha eit klart føremål. Når stiftelsen er oppretta har ikkje lenger stiftarane rådighet over verksemda eller formuesverdien som er overført stiftelsen. Det skal oppnemnast eit styre som skal forvalte verksemda i tråd med føremålet.

Stiftelsar er eige rettssubjekt, og eventuelle tilsette har stiftelsen som arbeidsgjevar og dagleg leiar som øvste administrative leiar.

Stiftelsar er berre ei hensiktsmessig organisasjonsform når det er eit ønske om å gjera verksemda heilt uavhengig av kommunen, typisk i samband med donasjonar eller tildelingar der avkastinga skal nyttast til å fremma føremålet med stiftelsen.

Hjelmeland kommune er mellom anna med i Bustadstiftinga.

2.8. Samvirkeforetak/andelslag

Med samvirkeforetak meinast ei samanslutning med hovudføremål å fremma medlemmanes økonomiske interesser ved at desse deltek i verksemda anten som forbrukarar, leverandørar eller på annan måte. Avkastinga vert stort sett verande i verksemda, eller fordelt mellom medlemmane på bakgrunn av deira omsetting i føretaket. Ingen av medlemmane har personleg ansvar for føretakets forpliktelsar.

Eit samvirke skal ha eit stiftelsesdokument med vedtekter, og skal ha eit styre som sørger for at drifta er i samsvar med vedtektene.

2.9. Andre organisasjonsformer

§ 27-styre. Den tidlegare kommunelova gav heimel til interkommunalt samarbeid etter § 27. Samarbeidet kan vera organisert som ein del av ein kommune, eller som eit eige juridisk selskap (IS). Ordninga er ikkje vidareført i ny kommunelov, og det er gitt ein frist til hausten 2023 å gjer om § 27-samarbeid til lovlege selskapsformer.

Kommunen er med i mellom anna Ryfylke Friluftsråd IS.

Ansvarleg selskap (ANS/DA). Det følger av selskapslova at kommunar ikkje kan vera deltakar i eit ANS eller DA.

2.10. Oppsummering

Oversikta over kva selskapsformer me har, viser at det er stor forskjell på graden av kontroll og styring kommunestyret kan utøve frå selskapsform til selskapsform. Figuren under viser kvar på skalaen selskapsformene ligg:

Det er også forskjellar på i kva grad dei ulike selskapsformene er omfatta av forvaltningslova og offentleglova. Forvaltningslova gjeld for all verksemd som vert drive innafor kommunen som eige rettssubjekt, inkludert kommunale foretak. Selskap vert normalt sett ikkje omfatta av forvaltningslova, men dersom dei har så tett tilknytning til forvaltninga at dei kan sjåast som eit organ for stat eller kommune, så vil forvaltningslova likevel gjelde. Offentleglova gjeld for kommunale eigde selskap dersom det offentlege har eigardelar som gir rett til meir enn halvparten av røystene i det øvste styringsorganet, eller direkte eller indirekte har rett til å velje meir enn halvparten av medlemmane med røysterett i det øvste organet. Offentleglova gjeld likevel ikkje for offentlig eigde selskap som hovudsakleg driv næringsverksemd i direkte konkurranse med og på same vilkår som private.

3. KOMMUNEN SINE MOTIV FOR Å OPPRETTE EIT SELSKAP

Kommunen har ulike motiv for å opprette eller gå inn i eit selskap. Desse motiva kan delast inn i 5 hovudmotiv, sjå under. Med bakgrunn i motiva og hovudgrunngevinga for opprettinga, skal kommunen velje den mest passende selskapsforma.

3.1. Finansielt motivert eigarskap

Omfattar oppretting av selskap der motivet og hovudgrunngevinga for eigarskapet er stor moglegheit for økonomisk utbytte, og sterk avgrensing av kommunen sin økonomiske risiko. Naturleg for selskap som er forretningsmessig orientert.

3.2. Politisk motivert selskap

Oppretting av selskap der motivet og hovudgrunngevinga for eigarskapet er eit strategisk val for å posisjonere kommunen og/eller regionen, eller for å ivareta eller utføre kommunale kjerneoppgåver under politisk ansvar.

3.3. Effektivisering av tenesteproduksjon

Oppretting av selskap der motivet og hovudgrunngevinga for eigarskapet er ønske om å effektivisere tenesteproduksjonen og kutte kostnader.

3.4. Samfunnsøkonomiske motiv

Oppretting av selskap der motivet og hovudgrunngevinga for eigarskapet er å oppnå totalt sett meir samfunnsøkonomisk gunstige resultater, og/eller kvalitet på oppgåveløysinga. Offentleg engasjement og styring i oppgåveløysinga vil stå sentralt i grunngevinga.

3.5. Regionalpolitisk posisjonering

Oppretting av selskap der motivet og hovudgrunngevinga for eigarskapet er å styrke regionen sine moglegheiter og posisjon til å utføre oppgåver samanlikna med andre regionar og nasjonalt. Her kan også posisjonering for å utløyse statlege midler/prioriteringar vera del av grunngevinga.

3.6. Blandingsføremål

Det kan sjølvsagt tenkast at selskaper vert oppretta med ei blanding av fleire motiv. Val av selskapsform vil krevja særleg omtanke i selskap med blandingsføremål. Eit utgangspunkt bør vera at jo større politisk betydning ei verksemd har, dess større bør den politiske påverknaden og styringa vera.

4. REGLAR FOR EIGARSTYRING

Følgande reglar skal leggest til grunn for kommunen si eigarskapsforvaltning:

1. Grunnge eigarskap og val av selskapsform

Avgjersle om å gå inn i eit selskap skal alltid grunnjevast. Det same skal val av selskapsform. Selskapsforma skal vera tilpassa verksemda sine føremål og oppgåver, behovet for eigarstyring, samfunnsansvar, omsynet til innsyn, marknadsforhold og aktuelle lovverk.

2. Skilje mellom skjerma verksemd og verksemd i konkurranse med private

Verksemder som opererer i ein marknad i konkurranse med andre aktørar, samstundes som dei utfører kommunale oppgåver som ikkje skjer i konkurranse med andre, bør sørge for eit skilje mellom dei to delane for å unngå brot på reglane om offentleg støtte.

3. Sørge for at dei folkevalde har god kunnskap om eigarskap og eigarstyring

Informasjon om eigarskap generelt og dei selskapa kommunen har eigarinteresser i konkret, bør vera del av folkevaldopplæringa i starten av ny kommunestyreperiode. Som hovudregel bør sentrale folkevalde oppnemnstil verv i selskapa. Eigarrepresentantane skal opptre i tråd med eventuelle føringar frå kommunestyret.

4. Utarbeide ei årleg rapport om selskapa til kommunestyret

Det skal haldast eit eigarmøte i kommunestyret første møtet etter sommaren kvart år. I møtet skal det leggest fram ein rapport med oversikt over dei selskapa kommunen er med i, tilstanden på selskapa, samt ei vurdering av om selskapet og kommunen sitt eigarskap oppfyller føremålet med selskapet. Rapporten skal inngå i eigarskapsmeldinga som kap. 5.

5. Registrering av styreverv

For å sikre openheit om folkevalde og leiarar sine verv og roller skal alle som påtek seg styreverv og som sit i leiinga i kommunale føretak og selskap, registrere seg i KS sitt styrevervregister.

6. Arbeide for at selskapsstyra utarbeider og jamnleg reviderer etiske retningslinjer for drifta av selskapet

Selskap kommunen har eigarinteresser i bør ha ei aktiv og bevisst haldning til etiske spørsmål, gjerne fastlagt i egne etiske retningslinjer som vert utarbeidd for og som brukast aktivt i det enkelte selskap.

7. Sørge for at kontrollutvalet sikrast gode nok rammevilkår til å utøve sin funksjon på ein god måte

Kontrollutvalet gjennomfører selskapskontroll på vegne av kommunestyret. Det må vera god dialog mellom kommunestyret og kontrollutvalet i eigarskapsaker, samt koordinering med andre eigarar i selskap der kommunen berre er deleigar.

8. Arbeide for at selskapa kommunen har eigarinteresser i følger KS sine anbefalingar for eigarskap

KS har anbefalingar om å sørge for god samansetting og kompetanse i selskapsstyrer, kjønnsbalanse, samt bruk av valkomité. I tillegg er det gitt anbefalingar om å lage rutiner for handtering av habilitet i styrene. Kommunen skal arbeide for at selskapa me har eigarinteresser i følger desse anbefalingane.

5. OVERSIKT OVER SELSKAP KOMMUNEN HAR EIGARINTERESSER I

Kommunelova § 26-1 bokstav b) stiller krav til at det skal leggest fram for kommunestyret ei «oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i». I føresegna bokstav c) står det at også kommunen sitt føremål med eigarskapet skal tas med i oversikta. Av forarbeida til kommunelova framgår det at det med «selskaper» er meint AS og IKS, men at også mellom anna samvirkeforetak, kommunalt oppgåvefellesskap og vertskommunesamarbeid bør takast med. I oversikta under er selskapa delt inn etter organisasjonsform.

5.1. Aksjeselskap

Kommunen har eigarskap i fleire aksjeselskap, dei fleste berre saman med andre offentlege eigarar. Der selskapet er del av eit konsern, viser oversikta berre morselskapet, men datterselskapa er lista opp.

5.1.1. LYSE AS

Føremål:

Å drifte og utvikle samfunnskritisk infrastruktur, og bidra til berekraftig vekst og samfunnsbygging.

Styrande organ:

Generalforsamling, bedriftsforsamling, konsernstyre, konsernleiing.

Kommunen sin eigarpost:

0,994%

Datterselskap (kommunen er indirekte eigar):

Lyse Energi AS	Lyse Neo AS	Lyse Produksjon AS
Lyse Kraft DA	Altibox AS	Altibox Danmark AS
Lyse Fiberinvest AS	Lyse Elnett AS	Lyse Dialog AS
Lyse Lux AS		

Kommunal representasjon:

1 medlem i generalforsamlinga – ordførar med varaordførar som vara

1 medlem i bedriftsforsamlinga – Harald Ommundsen med Kolbjørn Pedersen som vara

Kommunen sine motiv med eigarskapet (ref. kap. 3):

Blandingsføremål: regionalpolitisk motivert, samfunnsøkonomisk motivert, finansielt motivert.

Styringsdokument behandla i kommunale organ siste 3 år:

Revidert eigarstrategi 2021 – «Å eie er å ville». Godkjent i kommunestyret 024/21.

Selskapskontroll siste 5 år:

Nei, sist i 2015.

Vurdering av eigarinteresser opp mot føremål:

Selskapet leverer viktige tenester på både lokalt og regionalt nivå. Selskapet har og ein forutsigbar utbyttepolitikk, som gir kommunen gode inntekter. Det er rådmannen si vurdering at selskapet sine føremål samsvarer godt med motiva med eigarskapet.

5.1.2. Avanti Ryfylke AS

Føremål:

Gjennom produksjon og anna verksemd skape grunnlag for tilrettelagt og kvalifiserande arbeid for menneske med tilretteleggingsbehov. Det skal også drivast tiltak for å bistå menneske med å skaffe seg eller behalde ordinært arbeid.

Styrande organ:

Generalforsamling, styre.

Kommunen sin eigarpost:

30 %

Datterselskap (kommunen er indirekte eigar):

Kommunal representasjon:

1 medlem i generalforsamlinga – ordførar

1 medlem i styret – Kjell Apeland med Anita Husøy Riskedal som personleg vara

Kommunen sine motiv med eigarskapet (ref. kap. 3):

Blandingsføremål: Samfunnsøkonomiske motiv, effektivisering av tenesteproduksjon

Styringsdokument behandla i kommunale organ siste 3 år:

Selskapskontroll siste 5 år:

Ja, i regi av Rogaland Revisjon IKS februar 2018. Behandla i kommunestyret sak 022/18.

Vurdering av eigarinteresser opp mot føremål:

Selskapet leverer viktige tenester for eigarkommunane, og det er rådmannen si vurdering at selskapet sitt føremål samsvarer godt med dei motiva kommunen har med eigarskapet.

5.1.3. Allservice Holding AS

Føremål:

Gjennom næringsverksemd å skape grunnlag for tilbakeføring av menneske i utkanten av arbeidslivet. Føremålet med verksemda er avklaring og kvalifisering med sikte på formidling til ordinært arbeidsliv eller utdanning. Bedrifta gir også tilbud om varig sysselsetting for personar som ikkje er aktuelle for oppe arbeidsmarknad, eller for andre sysselsettingstiltak.

Styrande organ:

Generalforsamling, styre.

Kommunen sin eigarpost:

0,2%.

Datterselskap (kommunen er indirekte eigar):

Allservice går gjennom ei omstrukturering, og har foreløpig to datterselskap:

Nacella AS

Allservice Eigedom AS

Kommunal representasjon:

1 medlem i generalforsamlinga – ordførar.

Kommunen sine motiv med eigarskapet (ref. kap. 3):

Blandingsføremål: Samfunnsøkonomiske motiv, effektivisering av tenesteproduksjon.

Styringsdokument behandla i kommunale organ siste 3 år:

Endring av selskapsstruktur Allservice AS – KS 086/20.

Selskapskontroll siste 5 år:

Nei.

Vurdering av eigarinteresser opp mot føremål:

Kommunen har ikkje nytta tenestar frå Allservice på mange år, då me og har eigarpost i Avanti AS. Det er difor lite grunnlag å gjere ei vurdering på.

5.1.4. Reisemål Ryfylke AS

Føremål:

Marknadsføring av reiselivsnæringa og kommunane, samordning av overordna produktutvikling og regionale vertskapsoppgåver.

Styrande organ:

Generalforsamling, styre, dagleg leiar.

Kommunen sin eigarpost:

10,441%.

Datterselskap (kommunen er indirekte eigar):

Kommunal representasjon:

1 medlem i generalforsamling - ordførar

Kommunen sine motiv med eigarskapet (ref. kap. 3):

Regionalpolitisk posisjonering.

Styringsdokument behandla i kommunale organ siste 3 år:

Selskapskontroll siste 5 år:

Vurdering av eigarinteresser opp mot føremål:

Selskapet utfører marknadsføringsoppgåver for regionen. Rådmannen vurderer at føremålet og oppgåvene selskapet har samsvarer med motivet for eigarskapet.

5.1.5. Kommunekraft AS

Føremål:

Å formidle aksjonærkommunane sin disponible kraft, herunder konsesjonskraft, til best mogleg kommersielle vilkår i marknaden, samt drive anna verksemd knytt til slik formidling.

Styrande organ:

Generalforsamling, styre.

Kommunen sin eigarpost:

0,3% (alle eigarkommunar har 1 aksje kvar).

Datterselskap (kommunen er indirekte eigar):

Kommunal representasjon:

1 medlem i generalforsamlinga – ordførar.

Kommunen sine motiv med eigarskapet (ref. kap. 3):

Finansielle motiv.

Styringsdokument behandla i kommunale organ siste 3 år:

Selskapskontroll siste 5 år:

Vurdering av eigarinteresser opp mot føremål:

Kommunen har fleire gonger nytta seg av tenester frå selskapet i samband med sal av konsesjonskraft, og rådmannen vurderer at føremålet med selskapet samsvarer godt med motivet for eigarskapet. Selskapet uttalar seg også til ulike høyringar frå regjeringa, og eigarskapet kan slik sett også ha samfunnsøkonomiske motiv.

5.1.6. Blue Planet AS

Føremål:

Forskning og utviklingsarbeid innfor oppdrettsnæringa.

Styrande organ:

Generalforsamling, styre.

Kommunen sin eigarpost:

2,564%, samt indirekte gjennom Ryfylke IKS (10,256%).

Datterselskap (kommunen er indirekte eigar):

Blue Research AS

Blueplanet Academy AS

Kommunal representasjon:

1 medlem i generalforsamlinga – ordfører.

Kommunen sine motiv med eigarskapet (ref. kap. 3):

Blandingsføremål: samfunnsøkonomiske behov, regionalpolitisk posisjonering.

Styringsdokument behandla i kommunale organ siste 3 år:

Selskapskontroll siste 5 år:

Vurdering av eigarinteresser opp mot føremål:

Selskapet jobber for å vidareutvikle oppdrettsnæringa og bidreg med mellom anna rådgjeving, nettverk, dokumentasjon av bærekraft og forretningsutvikling. Eigd om lag 60% av private bedrifter, resten offentleg eigarskap. Oppdrettsnæringa er viktig for kommunen, og rådmannen vurderer at føremålet/oppgåvene selskapet har, samsvarer godt med motiva bak eigarskapet.

5.2. Interkommunale selskap

5.2.1. Ryfylke IKS

Føremål:

Å styrka Ryfylkeregionen gjennom større grad av interkommunalt samarbeid med hovudvekt på alle typar tiltaksarbeid og utviklingsprosjekt.

Styrande organ:

Representantskap (Ryfylkerådet), styre, Ryfylketinget (samarbeidsorgan), rådmannsforum (rådgevinge utval), dagleg leiar

Kommunen sin eigarpost:

20%

Datterselskap (kommunen er indirekte eigar):

Kommunal representasjon:

1 medlem i representantskap – ordførar.

Kommunen sine motiv med eigarskapet (ref. kap. 3):

Blandingsføremål: politisk motivert, regionalpolitisk posisjonering

Styringsdokument behandla i kommunale organ siste 3 år:

Selskapskontroll siste 5 år:

Vurdering av eigarinteresser opp mot føremål:

Selskapet er mykje involvert i utviklingsarbeidet i regionen, og eigarkommunane har jamnlege møter for å behandla aktuelle saker. Rådmannen meiner at selskapet sitt føremål samsvarer godt med motiva for eigarskapet.

5.2.2. IVAR IKS

Føremål:

Å levere drikkevann til eigarkommunane, å mottak og behandle avlaupsvann frå eigarkommunane, å motta og behandle avfall frå eigarkommunane.

Styrande organ:

Representantskap, styre.

Kommunen sin eigarpost:

0,85%.

Datterselskap (kommunen er indirekte eigar):

IVAR Næring AS.

Kommunal representasjon:

1 medlem i representantskap – Gaute Hauge, med Bjørn Laugaland som vara.

Kommunen sine motiv med eigarskapet (ref. kap. 3):

Effektivisering av tenesteproduksjon.

Styringsdokument behandla i kommunale organ siste 3 år:

Godkjenning av ny selskapsavtale, kommunestyret sak 078/20.

Selskapskontroll siste 5 år:

Selskapskontroll med forvaltningsrevisjon 2017, rapport behandla i kommunestyret sak 057/17 og fulgt opp i sak 046/18.

Vurdering av eigarinteresser opp mot føremål:

Kommunen gjekk inn i IVAR IKS i 2014 og inngjekk samstundes ei avtale om utvida samarbeid om drift og vedlikehald av kommunen sine VA-tenester. Bakgrunnen var mellom anna å sikre fortsatt kompetanse innafør VA-området. Etter rådmannen si vurdering samsvarer selskapet sine føremål godt med motivet bak eigarskapet.

5.2.3. Rogaland Revisjon IKS

Føremål:

Å utføre dei lovpålagte revisjonsoppgåvene for deltakarane. Kan også utføre andre revisjonsoppdrag og rådgjeving for deltakarar og andre selskap.

Styrande organ:

Representantskap, styre, dagleg leiar.

Kommunen sin eigarpost:

0,60%

Datterselskap (kommunen er indirekte eigar):

Kommunal representasjon:

1 medlem i representantskap – Arne Kleppa, med Silje Sværen som vara.

Kommunen sine motiv med eigarskapet (ref. kap. 3):

Effektivisering av tenesteproduksjon.

Styringsdokument behandla i kommunale organ siste 3 år:

Godkjenning av ny selskapsavtale og ny samarbeidsavtale i samband med opptak av 9 kommunar på Haugalandet, behandla i kommunestyret sak 023/21.

Selskapskontroll siste 5 år:

Vurdering av eigarinteresser opp mot føremål:

Selskapet utfører revisjonsoppgåver og forvaltningsrevisjon for eigarkommunane, som dei elles måtte kjøpt på open marknad. Då kommunal revisjon er eit spesialområde som krev særleg kompetanse er det ikkje mange miljø for slike oppgåver. Rådmannen meiner at føremålet med selskapet samsvarer godt med motivet for eigarskapet.

5.2.4. Interkommunal Arkiv i Rogaland IKS

Føremål:

Arbeide for at arkivmateriale frå deltakarane eller materiale som desse har ansvar for, vert tatt vare på og gjort tilgjengeleg for offentleg bruk, forskning og andre administrative, juridiske og kulturelle føremål, i samsvar med arkivlova. Tilby depotplass for deltakarane sitt arkivmateriale, samt rettleie deltakarane slik at dei har tilfredsstillande oppbevaringsforhold for arkivmateriale. Vera eit arkivfagleg rådgjevingsorgan og kompetansesenter for deltakarane og i samråd med desse utvikle effektive og rasjonelle arkivtenester.

Styrande organ:

Representantskap, styre, dagleg leiar.

Kommunen sin eigarpost:

0,63%.

Datterselskap (kommunen er indirekte eigar):

Kommunal representasjon:

1 medlem i representantskap – Kirsten Hansson, med Bjørn Laugaland som vara.

Kommunen sine motiv med eigarskapet (ref. kap. 3):

Effektivisering av tenesteproduksjon.

Styringsdokument behandla i kommunale organ siste 3 år:

Godkjenning av ny selskapsavtale mellom anna som følgje av kommunesamanslåingar, behandla i kommunestyret sak 065/19.

Selskapskontroll siste 5 år:

Vurdering av eigarinteresser opp mot føremål:

Selskapet utfører tenester for eigarkommunane som krev spesialkompetanse. Som depot utfører dei tenester som er svært plasskrevjande, samtidig som det er strenge krav til kvaliteten på oppbevaringsromma. Rådmannen meiner at selskapet sine føremål samsvarer godt med motiva for eigarskapet.

5.3. Kommunalt oppgåvefelleskap

5.3.1. Ryfylke friluftsråd kommunalt oppgåvefelleskap

Føremål:

Skal i samarbeid med deltakarkommunar, statlege og fylkeskommunale etatar og andre verksemder, arbeide for følgande kjerneoppgåver: Sikring, tilrettelegging og drift av område for eit variert friluftsliv til allment bruk. Sikre forståing for friluftsområda si betydning, betre friluftskultur og utbreiding av friluftsliv. Rådgeving og bistand kva angår miljøarbeid og marin forsøpling, samt sikring av biologisk mangfald. Rådgevingande for friluftsliv ovanfor deltakarkommunane og andre samarbeidspartar. Fremme allmenn fysisk aktivitet og folkehelse. Formidle naturopplevingar og kulturmiljø/kulturminner. Temabasert reiseliv.

Styrande organ:

Representantskap, arbeidsutval, dagleg leiar.

Kommunen sin eigarpost:

3,19%

Datterselskap (kommunen er indirekte eigar):

Kommunal representasjon:

1 medlem i representantskap – Silje Sværen, med Arthur Fjeldheim Egeland som vara.
1 medlem av arbeidsutvalet – Kolbjørn Pedersen (leiar AU).

Kommunen sine motiv med eigarskapet (ref. kap. 3):

Blandingsføremål: Samfunnsøkonomiske føremål, regionalpolitisk posisjonering.

Styringsdokument behandla i kommunale organ siste 3 år:

Godkjenning av omdanning til kommunalt oppgåvefelleskap og godkjenning av samarbeidsavtale, behandla av kommunestyret i sak 058/21.

Selskapskontroll siste 5 år:

Vurdering av eigarinteresser opp mot føremål:

Oppgåvefelleskapet er nyleg oppretta og er ei vidareføring av eit interkommunalt samarbeid etter gamal kommunel. § 27. Rådmannen meiner at føremålet/oppgåvene selskapet følger opp dei motiva kommunen har med eigarskapet.

5.3.2. Ryfylke IT-samarbeid kommunalt oppgavefellesskap

Føremål:

Å sikre deltakarkommunanefølgande: Eit stabilt og framtidsretta tenestetilbod og effektiv brukarstøtte. Eit kostnadseffektivt tenestetilbod. Riktig kompetanse og høg kvalitet i leveransane. Sikre og robuste tenesteleveranser. Utvikling av tenestetilbodet i tråd med føringar frå deltakande kommunar og sentrale mynder. Informasjonsteknologi som eit strategisk styringsverktøy. Strategisk rådgjevar innan digitalisering.

Styrande organ:

Representantskap, styre, dagleg leiar

Kommunen sin eigarpost:

25%

Datterselskap (kommunen er indirekte eigar):

Kommunal representasjon:

1 medlem i representantskap – Ståle Halsne, med Torunn Munthe som vara.

1 medlem av styret - rådmann

Kommunen sine motiv med eigarskapet (ref. kap. 3):

Effektivisering av tenesteproduksjon.

Styringsdokument behandla i kommunale organ siste 3 år:

Godkjenning av samarbeidsavtale for oppgavefellesskapet, behandla i kommunestyret sak 006/22.

Selskapskontroll siste 5 år:

Vurdering av eigarinteresser opp mot føremål:

Oppgavefellesskapet er under oppretting. Er ei vidareføring av eit interkommunalt samarbeid etter gamal kommunel. § 27. Då gode, stabile IT-tenester er ein føresetnad for at kommunen kan levere tenester, er det viktig å ha tilstrekkeleg med ressurser, personell og kompetanse på IT-området. Digitalisering, velferdsteknologi og IT-tryggleik er også område der det er viktig å sikre utvikling, og motivet med eigarskapet i oppgavefellesskapet er å bygge opp under dette.

5.4. Andre selskap og samarbeid

5.4.1. Vertskommunesamarbeid

Kommunen deltek i administrative vertskommunesamarbeid på følgende område:

- Skjenke- og salskontroll alkohol, tilsyn etter tobakksskadelova (Sauda er vertskommune)
- Ryfylke legevakt (Stavanger er vertskommune)
- Godkjenning og forvaltning av bestandsplanområde og bestandsplan for hjort i Hjelmeland og Strand (Hjelmeland er vertskommune)
- Krisesenter (Stavanger er vertskommune)
- PPT Midt-Ryfylke (Strand er vertskommune).

Samarbeida er motivert ut frå effektivisering av tenesteproduksjon.

5.4.2. Stiftingar

Kommunen er deleigar av Bustadstiftinga, Vinterlandbruksskulen i Ryfylke og KLP.